

دی‌دگاه

شماره: ۰۵۶	موضوع: کاهش تفاوت نرخ سود سپرده‌ها و نرخ سود وامها
تاریخ: ۱۳۹۰/۱۱/۰۱	
تهیه و تنظیم: مهدی رضائی	
<p>توضیح اجمالی:</p> <p>هنگامی که به نرخ تفاوت سود (بهره) پرداختی به سپرده‌ها و وام بانکهای تجاری کشورهای توسعه یافته نگاه می‌کنیم، ملاحظه می‌گردد که این تفاوت بسیار پائین است؛ یعنی در این کشورها، بانکها در سطح کارتری نسبت به بانکها و موسسات اعتباری در ایران قرار دارند. افزایش سود بانکی، همانطور که برخی احتمال می‌دهند، ممکن است منجر به افزایش تورم شود. در صورت صحت این ادعا، افزایش سود بانکی حداقل به اندازه تورم در جهت بهبود سود حقیقی سپرده‌ها برای هدایت نقدینگی جامعه، می‌تواند به یک دور باطل افزایش سود- تورم منجر شود و لذا اقتصاد ایران برای هدایت پول در دست مردم به سوی بانکهای تجاری و موسسات، ممکن است مجبور شود دائما سود بانکی را افزایش دهد؛ مخصوصا اگر این نقدینگی هدایت شده به بانکهای تجاری و موسسات اعتباری به سرمایه‌گذاری مولدی که رشد اقتصادی را در پی دارد، منجر نگردد.</p> <p>در ایران، سایر بازارها و نهادهای مالی همانند کشورهای توسعه یافته، فعال نیست تا نقدینگی به سمت آنها از بازار ارز و طلا هدایت شود و بانکهای تجاری و موسسات اعتباری در ایران به اجبار یکی از مجاری جمع آوری پولها از سمت بازار ارز و طلا می‌باشند. اگر بانکها و موسسات اعتباری بدون افزایش نرخ سود اعطای اعتبار، نرخ سود سپرده‌ها را افزایش دهند، ضمن افزایش سپرده‌گذاریها، موجب تورم نیز در جامعه نمی‌گردند. همچنین بانکهای تجاری و موسسات اعتباری از طریق کاهش ریسک سوخت وامهای اعطایی و افزایش بهره‌وری خود می‌تواند سود قبلی خود را حفظ کنند.</p>	
<p>نکات کلیدی:</p> <p>۱- عامل اصلی افزایش پایه پولی در سالهای اخیر، افزایش خالص بدهی بانکهای تجاری و موسسات اعتباری به بانک مرکزی است. هدایت نقدینگی به سمت سرمایه‌گذارهای سودده و موجب رشد اقتصادی می‌تواند از طریق کاهش ریسک سوخت شدن وام های اعطایی، موجب کاهش هزینه‌های بانکهای تجاری و موسسات اعتباری شده و در نتیجه خالص بدهی بانکهای تجاری و موسسات اعتباری را به بانکهای تجاری کاهش دهد.</p> <p>۲- اگر به نرخ بهره واقعی (تعدیل شده نرخ بهره اسمی با نرخ تورم) کشورهای جهان، اعم از کشورهای توسعه یافته، نگاه می‌کنیم، ملاحظه می‌گردد که نرخ بهره واقعی اعطائی به سپرده‌گذاران در برخی از سالها منفی است. در واقع در کشورهای توسعه یافته، بانکهای تجاری به عنوان منبع اصلی تامین سرمایه شرکتها محسوب نمی‌گردند و بانکها از نظر اولویت به عنوان منبع تامین مالی، به خاطر دریافت وثیقه‌های سنگین، برای کاهش ریسک و در نتیجه کاهش هزینه‌های احتمالی، در انتهای رتبه‌بندی قرار می‌گیرند. سپرده‌گذاران نیز به دلایل دیگری که نشان از کارائی بانکهاست، نظیر نقل و انتقال سریع وجوه و امنیت برگشت اصل و فرع سپرده‌ها، در بانکها سپرده‌گذاری می‌کنند.</p> <p>۳- در ایران، بانکهای تجاری و موسسات اعتباری، به عللی نظیر افزایش هزینه‌های جاری و عدم تشخیص درست مشمولان دریافت وام، دچار هزینه‌هایی می‌گردند و این هزینه‌ها را از طریق افزایش بدهی خود به بانک مرکزی و افزایش تفاوت سود سپرده‌های پرداختی و دریافتی، به جامعه انتقال می‌دهند.</p> <p>۴- نظیر کشورهای توسعه یافته، ایران می‌باید نقش جذب پول در دست مردم و تامین مالی پروژه‌ها را از بانکهای تجاری به سمت سایر نهادها نظیر بورس انتقال دهد.</p>	
تأیید رئیس مؤسسه:	تأیید رئیس گروه مشاوران: